

TERMENUL REGIONAL ROMÂNESC *HUSCĂ* (‘SARE OBȚINUTĂ PRIN EVAPORAREA APEI SĂRATE’) EXPLICAT CA VECHI GERMANISM

DE

ADRIAN PORUCIUC

Articolul de față reprezintă, în mare măsură, versiunea românească a unei lucrări publicate deja în limba engleză (Poruciuc 2007). La materialul acelei lucrări am adăugat amănunte semnificative pentru însăși istoria terminologiei indoeuropene referitoare la obținerea și întrebuințarea sării¹. Prin respectivele adaosuri iese în evidență și o mentalitate rurală arhaică, în contextul căreia anumiți termeni agrar-domestici au căpătat sensuri secundare referitoare la sare.

În *Micul dicționar academic* (MDA, II, 2002) termenul regional românesc *huscă*, pl. *huști* (atestat în scris abia la începutul secolului XIX), apare cu sensul de bază „sare obținută prin fierberea apei de izvoare sau bălți sărate” (de unde, prin extindere, „calup de sare”). Alte dicționare (DEX, DAR)² au inclus termenul *huscă* tot cu sensul menționat mai sus. În ce privește originea lui *huscă*, dicționarul Tiktin 1903 (care indică răspândirea termenului în Transilvania și Bucovina, cu sensul de „geformtes Stück Kochsalz”) consideră că este vorba de un cuvânt cu „etimologie necunoscută” („Et. Unbek.”). MDA indică însă o origine a termenului românesc în ucr. *хуска*, fără a indica și sensul aceluia presupus termen-sursă. În acea privință, DEX dă o lămurire suplimentară, indicând (ca origine a rom. *huscă*) „ucr. *huska* [*soly*]”. Adaosul din paranteză a fost probabil menit să-l lege mai clar pe *хуска* de est-slav. *соль* „sare” (sau, mai precis, de ucr. *сінь*).

Se pare că Pușcariu a fost cel care a considerat mai întâi că ar exista o legătură între *huscă* și *gâscă* (vezi 1976 : 291). El a susținut (*loc.cit.*) proveniența rom. *gâscă* din „neo-bulgarul *gâsk*”³, adăugând că denumirea respectivei păsări „a mai intrat în limbă și de la nord, sub forma *huscă*, care în Bucovina are sensul de „bucată de sare presată în forma unui con ciuntit” și e împrumutat din rutenescul *huska*, cu același sens figurat (*tertium comparationis* e culoarea albă)”. O opțiune etimologică asemănătoare apare și la Iordan, în *Dicționar al numelor de familie românești*, 1983, s.v. *Huscariu*, acel nume fiind prezentat ca provenind din „*huscă* „bucată de sare albă”, cu suf. *-ar*, sau, mai degrabă, ucr. *guska* „gîscă”, cu același sufix”. Prezentarea respectivă este confuză, în primul rând pentru că Iordan nu face trimiterea capitală a numelui *Huscariu* la substantivul comun *huscar* (mold. *huscari*, cu lichidă finală muiată, /r’/), ca desemnare a celui care produce sau face negoț cu *huscă* (a se compara cu *Săraru*, de la *sare*). Sugestia finală a lui Iordan, potrivit căreia ar însemna să-l interpretăm pe *Huscariu* ca *Gâscariu*, nu are nici un temei (chiar dacă, fonetic vorbind, *g* din termenul dat de Iordan ca *guska* se pronunță /h/ în ucraineană și în alte idiomuri slave din zona carpatică). La fel de lipsită de temei este aluzia făcută de Pușcariu și de Iordan la „sare albă”, menită a explica legătura dintre culoarea găștei și cea a sării, deci, indirect, și dintre rom. *huscă* și un slav. *guska* „gâscă” (sau, mai degrabă, „gâsculiță”)⁴.

¹ Vezi mai jos referirile la albaneză și limbile baltice, dar și la terminologie engleză referitoare la săruri și sărături.

² În *Dicționarul etimologic al limbii române* al lui Alexandru Ciorănescu (2001) nu apare *huscă*.

³ Consider că este vorba de omisiunea literei finale *a* în exemplul dat în ediția 1976 a operei fundamentale (*Limba română*) a lui Pușcariu, deoarece, pentru *gâscă*, bulgara are *gâska* (гъска – așa cum apare termenul și în dicționarul Iovan 1994).

⁴ În slavă sufixul *-ka* are mai ales sens diminutival. Printre denumirile slave pentru „gâscă” date în dicționarul Vasmer, s.v. *gus*’ (гусь), sunt de găsit ucr. *gus*’ (fără a se menționa vreun diminutiv *guska*), sloven. *gôs*, ceh. *hus* și pol. *geś*; în seria respectivă sunt date doar două variante (sud-slave) cu *-ka*, anume bulg. *gâska* și serb.-croat. *guska*.

Față de puțin credibila explicare prin slavă a rom. *huscă*, consider că ar prezenta mai multă încredere propunerea unei proveniențe a acelui termen din vechea germanică, mai precis, din grupul de idiomuri vest-germanice (suebic-bastarnice), infiltrate de foarte timpuriu în zona nord-est carpatică⁵. Am convingerea că, la origini, termenul din care se trage direct rom. *huscă* nu a apărut datorită vreunei referiri la culoarea găștelor (care, oricum, nu sunt toate albe), sau la vreo formă de găscă a calupurilor de sare⁶. Referirea originară a fost la forma sub care se materializează sarea, prin evaporare, fie pe marginile sursei naturale de apă sărată, fie pe pereții vasului în care se fierbe apă sărată⁷. Iar forma respectivă este cea de *crustă*⁸. De aceea am considerat că un prim pas spre o nouă interpretare etimologică a rom. *huscă* poate fi făcut printr-o trimitere la familia germanică a eng. *husk* „pojghiță uscată care acoperă anumite fructe sau semințe” - „the dry thin covering of certain fruits and seeds”, după dicționarul Chambers 1980. Conform aceluiași dicționar, limba engleză are și verbul *to husk* „a îndepărta pojghița (de pe un fruct sau o sămânță)” - „to remove the husk from (a fruit or seed)”.

Desemnarea sării, sau a unui sortiment de sare, printr-un termen agrar-domestic (din domeniul râșnitului sau măcinatului) nu este ceva neobișnuit în limbile indoeuropene istorice. În această privință, este suficient să consultăm paragraful 5.81 din dicționarul indoeuropean al lui Buck (1988: 382). Acolo vedem, în primul rând, că limbile indoeuropene din Europa (cărora li se alătură, pe linia respectivă, armeană și toharică) au pentru sare termeni bazați pe cunoscuta rădăcină **sal-*, sau pe o extensiune a acesteia, cu sufix: vezi lat. *sal*, v. grec. *hálás*, toh. *sale*, arm. *al*, irl. *salann*, galez. *halen*, got. *salt*, v. germ. s *salz*, v. slav. bis. *solī*. Dar, spre deosebire de acestea, pentru sare, albaneza are ca termen de bază *kripë*, foarte probabil provenit din slav. *krupa* „fărâmă, firimitură” (de unde și rom. *crupe* „cereale măcinate mare”), iar două limbi baltice, lituaniana și letona, au *druska*. Cel din urmă are și el sensuri de bază din categoria ‘fărâmă, firimitură’, originea indoeuropeană indicată de Buck (*loc.cit.*) fiind în acest caz o rădăcină **dhreu-*, pe care, printre altele, se bazează v.grec. *threúō* „a sparge, a sfărâma”. Pe o axă balcano-baltică (sugerată de cele două extreme, albaneză și lituanio-letonă), se pare că paralela dintre pulberea de sare și cea de cereale măcinate are o străveche tradiție. În ce îi privește pe germanicii timpurii care au coborât spre sud-estul Europei, este sigur că ei aveau deja, înainte de acea deplasare, un termen nativ germanic **salt* pentru sare. Foarte probabil aveau însă și un termen **hūska* referitor la târâțele rezultate din râșnitul boabelor de cereale. Se pare că acel **hūska* a ajuns ulterior să se refere și la sarea obținută prin sfărâmarea crustei formată în jurul surselor de apă sărată, sau prin fierberea și evaporarea apei sărate.

Faptul că, în engleză, *husk* nu a căpătat și sensul secundar „sare” sugerează că doar în idiomuri ale germanicilor imigrați în regiuni carpatice s-a ajuns și la acel sens, foarte probabil sub influența unor termeni est-europeni locali (dintre cei de care se leagă, în plan semantic, alb. *kripë* și lituan./leton. *druska*), termeni care suferiseră și ei o asemenea extensiune de sens. Foarte interesant este însă că nu doar agrar-domesticul engl. *husk* ajută la lămurirea etimologică a rom. *huscă*, ci și acesta din urmă poate contribui consistent la o explicare mai clară a termenului englezesc în discuție.

De fapt, o legătură cu engl. *husk* mi-a fost sugerată nu doar de rom. *huscă*, ci și de alți termeni românești regionali (din aproximativ aceeași zonă nord-românească). Dintre acei termeni se remarcă, în primul rând, *huște* (sau *huști*) „târâțe care rămân la fundul putinei cu borș după acrirea acestuia” - după MDA (II, 2002), pentru care dicționarele (MDA, DEX) au indicat tot proveniență ucraineană, anume dintr-un ucr. *hušča* (de ce origine?). Nu s-a spus însă nici că *huște* (cu varianta *huști*) este chiar pluralul de la *huscă*, nici că forma *huște* reprezintă o evoluție fonetică regulată a unui plural vechi românesc **husce* (care presupune un singular

⁵ Pentru comentarii de ordin mai general asupra surselor probabile ale vechilor germanisme din limba română, vezi Poruciuc 1997, 1999, 2005.

⁶ Nu trebuie, desigur, să excludem posibilitatea ca, într-un spațiu în care s-au vorbit de timpuriu idiomuri slave carpatice, un vechi germanism *huska* să fi fost asociat, pe linie popular etimologică, cu termenul pentru găscă din acele idiomuri.

⁷ Aceste aspecte mi-au fost confirmate de un specialist în preistoria sării, filologul-arheolog Marius Alexianu de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

⁸ De consemnat aici este că la noțiunea de „crustă” se face referire în definițiile a doi termeni incluși în *American Heritage Dictionary* (AHD 1973): engl. *salina* (< span. *salina* < lat. *salinae*) are, ca sens secundar, „a land area encrusted with salt” (fiind deci vorba de un teren de tipul celui desemnat în română prin *sărătură*); iar engl. *saltpeter* (< v. fr. *salpêtre* < m. lat. *salpetra*, probabil însemnând „piatră de sare”) pare să se explice prin faptul că mineralul desemnat „appears as a saltlike crust on rocks”.

huscă)⁹. Să nu uităm, în acest context, că *huște* poate fi considerat a fi un sinonim al lui *tărățe*, sg. *tărăță* (cuvânt de probabilă origine slavă), acesta din urmă însemnând „înveliș al grăunțelor de grâu, de porumb etc. zdrobit prin măcinare și separat de făină la cernut” (MDA, IV, 2003)¹⁰. De asemenea, este de amintit că româna are și verbul (dialectal) *a huști* „a desface boabele de pe coceni” (MDA, II, 2002)¹¹, care are o evidentă asemănare, în formă și în sensul tehnic-agricol, cu mai sus pomenitul verb engl. *to husk*. (Pentru o comparație, în teren semantic, merită de asemenea menționat aici verbul rom. *a (se) târâța* „a (se) coji” – MDA, IV, 2003.) Pe lângă toate acestea, originea germanică a termenului românesc *huscă* mai este susținută (după cum vom vedea undeva mai jos) de o „coincidentă” etimologică de mare interes nu doar pentru româniști, ci și pentru germaniști.

Engl. *husk* este departe de a fi lipsit de dificultăți, din punct de vedere etimologic. Chiar și relația dintre acel termen și derivatul său adjectival *husky* a devenit obscură în engleza modernă, în care adjectivul respectiv este cunoscut mai ales cu sensul de „răgușit”. La origini *husky* însemna însă ceva de genul „uscă ca țărăța” (“dry as a husk” – cf. dicționarul Hoad, s.v. *husky*), ulterior referirea restrângându-se la uscăciunea gâtului. În ce îl privește pe *husk*, etimologia sa este etichetată ca „obscură” în același dicționar Hoad, în primul rând pentru că termenul nu a fost atestat în vechea engleză. Originea sa protogermanică nu a fost însă pusă la îndoială, mai ales datorită corespondenței cu un termen din germana de jos, *hūske* ‘căsuță, miez de fruct, teacă’ (“little house, core of fruit, sheath” – Hoad, s.v. *husk*). Acel termen din germana de jos corespunde aproape perfect, în pronunție, cu rom. *huscă*, care practic nu a pierdut decât din cantitatea, specific germanică, a vocalei /u:/¹². Germ. j. *hūske* se prezintă ca un diminutiv (cu sufixul german *-ke*, ca evident corespondent al slav. *-ka*), derivat din vechiul germanic *hūs* „casă” (got./ v. scand. *hūs*, germ. *Haus*, engl. *house*, sued. *hus* etc.), pe care etimologii l-au trimis la reconstrucția **(s)keus-* „înveliș”, ca extensiune a rădăcinii indoeuropene **(s)keu-* „a acoperi, a înveli” (cf. dicționarul Pfeifer, s.v. *Haus*)¹³. Iar la acest punct voi reveni la ceea ce mai sus am anunțat a fi o „coincidentă”, în speță fiind vorba de o confirmare în plus a originii germanice a lui *huscă*. Este vorba de faptul că, în timp ce engl. *husk* a putut fi trimis (foarte credibil) la un termen din altă limbă germanică, anume la acel germ. j. *hūske* „căsuță” (< *hūs* „casă”), rom. *huscă* are un important (deși greu vizibil) corespondent etimologic în chiar limba română. Este vorba de termenul regional dat ca *huști*³ „colibe pe hotar” în MDA (II, 2002). Deoarece MDA marchează termenul respectiv ca *sfp* („substantiv feminin

⁹ În legătură cu transformarea /sçe/ > /šče/ > /šte/ din protoromână (cf. lat. *pisce(m)* > rom. *pește*), vezi Merlo 2004: 93. Autorul citat observă că respectiva transformare s-a produs și în protoslavă (de fapt efectele sunt vizibile în slava sudică – cf. bulg. *peštera*, față de rus. *peščera* „peșteră”). Merlo (*loc.cit.*) se raliază unor idei ale lui M. Enrieti, care a susținut că transformări fonetice precum cea tocmai menționată ar reflecta o dezvoltare paralelă, ca efect al “comunității bilingve” rezultate din „întâlnirea” protoslavei cu protoromâna în secolul al șaselea.

¹⁰ Sensul respectiv îl are și termenul rom. dial. *hoaspă*.

¹¹ Dat în MDA (II, 2002) cu “etimologie necunoscută” și fără trimiteri, deși legătura lui cu *huște* (deci și cu *huscă*) este evidentă.

¹² În ce privește consonantismul, merită amintit că /h/ din latina clasică a dispărut în latina populară și deci nu a fost moștenit de limbile romanice (cf. lat. *haedus* > rom. *ied*, lat. *herba* > rom. *iarbă*). Dar nici protoslava, spre deosebire de germanică, nu avea /h/, ci doar /χ/ (cf. Carlton 1990: 59). Așadar, un /h/ inițial din româna veche putea proveni (1) fie din substrat (cf. rom. *hojma*, *hameș*, *hututui*, date ca substratismă în *Istoria limbii române*, II: 330 și 344), (2) fie din transformarea în /h/ a consoanei protoslave /χ/ (vezi consoana inițială din rus. *khorošo*), printr-un proces vizibil și în limbile slave sudice și carpatice, (3) fie din vechea germanică. Mai recent, bineînțeles, româna a preluat termeni cu /h/ inițial și din alte limbi, precum turca, maghiara, sau chiar engleza.

¹³ Nu voi complica mai mult demonstrația în teren germanic. Merită totuși menționat verbul german *huscheln*, un derivat (cu sufixul *-l*, iterativ-intensiv), de la *huschen*, verb care în prezent are /š/ dintr-un mai vechi /sk/ (deci forma originală a fost **husken*). *Deutsches Universalwörterbuch* (DUW 2001) dă pentru *huscheln* atât sensul de bază al lui *huschen*, „a se furișa”, dar și sensurile „a lucra superficial” și „a se înfofoli” („oberflächlich arbeiten; sich warm einhüllen”), sensuri care sugerează o înrudire între acel verb și engl. *husk* (termenii în discuție fiind legați de noțiunea de *superficies*). De remarcat este și că, potrivit apendicelui de rădăcini indoeuropene alcătuit de Calvert Watkins *et al.* și adăugat la *American Heritage Dictionary* (AHD 1973), rădăcina **skeu-* „a acoperi” avea și variantele **keu-* și **(s)kū-*. Trebuie să ne imaginăm că termenul pan-germanic pentru „casă” (germ. *Haus*, engl. *house*, sued. *hus* etc.) provine dintr-un termen indoeuropean cu /k/ inițial (deci fără acel *s-mobile* prezent în varianta **skeu-*). Acea consoană inițială a devenit /h/ în proto-germanică (după “legea lui Grimm”). Așadar, prima consoană din rom. *huscă* este un /h/ protogermanic păstrat intact, nefiind vorba de vreun /g/ transformat în /χ/ sau /h/ în terenul slavei carpatice.

plural”), se impune ideea că acel termen derivă de la un singular *huscă* „colibă”, iar acesta corespunde perfect, nu doar în formă, ci și în sens, tocmai lui *hūske* „căsuță” din germana de jos.

În concluzie, limba română (alături de unele idiomuri slave carpatice)¹⁴ apare ca păstrătoare a unor termeni de sorginte germanică evident înrudiți cu eng. *husk*. Remarcabilă, în terenul limbii române, este înrudirea (neobservată până acum) între, pe de o parte, *huscă* „sare obținută prin fierberea apei de izvoare sau bălți sărate”, *huște* (pl.) „tărățe care rămân la fundul putinei cu borș”, *a huști* „a desface boabele de pe coceni” și, pe de altă parte, *huști* (pl.) „colibe pe hotar”. Această familie lexicală românească constituie un sprijin consistent și pentru singura etimologie credibilă a engl. *husk*, în teren germanic, anume etimologia care are la bază trimiterea la germ. j. *hūske* „căsuță”. Într-un plan mai general, într-o perspectivă „cuvinte și lucruri”, iese în evidență extensiunea semantică prin care s-a ajuns la o desemnare a sării prin termeni inițial agrar-domestici (precum alb. *kripë*, lituan.-leton. *druska* și vechiul termen germanic **hūska* din care trebuie să fi provenit rom. *huscă*). O asemenea extensiune reprezintă un fenomen specific unor idiomuri vorbite de trăitori într-un mediu agrar arhaic, mai precis, un mediu în care se rășneau cereale și se exploatau surse naturale de apă sărată.

Pentru lingviști și semanticieni interesantă este evoluția dinspre un radical indoeuropean cu sensul originar de „înveliș” spre termeni vechi germanici cu sensuri precum „colibă, căsuță”, dar și „cojiță, tărăță”, iar de acolo spre un termen specializat pe care îl putem reconstrui ca **hūska* „crustă de sare”¹⁵. Pentru arheologi și arheoetnologi, termenul *huscă*, bazat pe un vechi germanism păstrat în limba română, poate deveni un foarte important indiciu al intrării celor mai timpurii comunități germanice în zone carpatice în care s-a exploatat sarea din preistorie până azi. Faptul că termenii românești regionali (nordici) discutați mai sus își găsesc înrudiri în germanica vestică ar indica o proveniență a lui *huscă* și a familiei sale din idiomuri ale obscurilor triburi germanice de tip suebic-bastarnic înrudite cu strămoșii vest-germanicilor istorici (germani, englezi, olandezi, flamanzi, frizoni).

Având în vedere că pătrunderi germanice în regiuni nord-est-carpatice s-au produs încă din secolele III–II î.Hr. (deci cu trei-patru secole înainte de fundarea Daciei romane și cu șapte-opt secole înainte de expansiunea slavă), nu se poate propune o pătrundere a unui termen proto-vest-germanic **hūska* direct în română, pentru simplul motiv că această limbă încă nu exista în perioada amintită. Prin urmare, se impune ideea că **hūska* a fost mai întâi preluat de vorbitori ai unor idiomuri autohtone (carpo-dacice?) care aveau să reprezinte substratul local al (daco)românei¹⁶, eventual și al unor idiomuri slave carpatice¹⁷. Ceea ce este clar – etimologic, semantic și fonetic – este că termenii *huscă*, *huște* (< *husce*) și *huști*, indiferent de cât de târziu au fost ei consemnați documentar, oferă importante indicii cu privire nu doar la vechimea unor germanisme păstrate în limba română, ci și la cele mai timpurii pătrunderi germanice în zona avută în vedere aici.

BIBLIOGRAFIE

- *** *The American Heritage Dictionary of the English Language* (AHD), 1973, ed. William Morris. New York: American Heritage.
 Buck, Carl Darling, 1988 (1949). *A Dictionary of Selected Synonyms in the Principal Indo-European Languages*. Chicago: The University of Chicago Press.
 Carlton, Terence R., 1990. *Introduction to the Phonological History of the Slavic Languages*. Columbus, OH: Slavica.
 *** *Chambers Universal Learners' Dictionary*, 1980, ed. E. M. Kirkpatrick. Edinburgh: Chambers.
 Ciorănescu, Alexandru, 2001. *Dicționarul etimologic al limbii române*, ed. T. Șandru Mehedinți/ M. Popescu Marin. București: Saeculum.
 *** *Dicționarul explicativ al limbii române* (DEX), ed. II, 1996. București: Univers Enciclopedic.
 *** *Deutsches Universalwörterbuch* (DUW), 2001. Mannheim: Dudenverlag.
 Hoad, Terry F., 1993. *The Concise Dictionary of English Etymology*. Oxford University Press.

¹⁴ Chiar dacă înclin, în acest caz, spre ideea unor perpetuări independente a unor împrumuturi din vechea germanică, nu trebuie exclusă nici posibilitatea ca “rutenescul *huska*” invocat de Pușcariu să fi fost, de fapt, împrumutat din română.

¹⁵ La acel ultim sens s-a ajuns, desigur, pe linie comparativ-metaforică, având în vedere asemănarea dintre cojița uscată a boabelor de cereale și crusta de sare.

¹⁶ Am în vedere că un termen *huscă* nu apare în cuprinzătorul dicționar aromân Papahagi 1974.

¹⁷ Nu exclud nici posibilitatea unei supraviețuirii prelungite (și neconsemnate istoric) a unor comunități vorbitoare de veche germanică până într-o perioadă (secolele VI-VII) în care aceste comunități au intrat în contact cu (și au fost asimilate de) români și/sau slavi. Și în cadrul unui asemenea proces se putea face transferul unui termen precum **hūska*.

- Jordan, Iorgu, 1983. *Dicționar al numelor de familie românești*. București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- Iovan, Tiberiu, 1994. *Dicționar bulgar-român*. București: Editura Științifică.
- *** *Istoria limbii române*, II (ed. I. Coteanu et al.). București: Editura Academiei.
- Merlo, Roberto, 2004. „Problema raporturilor lingvistice timpurii între slavi și români: despre o posibilă influență protoromânească asupra protoslavei”. În vol. *Spațiul lingvistic și literar românesc din perspectiva integrării europene* (p. 81–105), ed. D. Mănuță et al., Academia Română, Institutul de Filologie Română „A. Philippide.” Iași: Alfa.
- *** *Micul dicționar academic* (MDA), I-IV, 2001-2003. București : Univers Enciclopedic.
- Papahagi, Tache, 1974. *Dicționarul dialectului aromân*, ed. II. București : Editura Academiei.
- Pfeifer, Wolfgang et al., 2004 (1993). *Etymologisches Wörterbuch des Deutschen*. Berlin: Akademie-Verlag.
- Poruciuc, Adrian, 1997. „O propunere de re-introducere în domeniul elementelor vechi germanice păstrate în limba română.” În *Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” din Iași, Lingvistică*, Tome XLIII – *Omagiu profesorului Vasile Arvinte cu ocazia împlinirii vârstei de 70 de ani* (207–226).
- Poruciuc, Adrian, 1999. „The Significance of Old Germanic Elements Preserved in Romanian.” În vol. *Eurologistik – Ein Schritt in die Zukunft. Beiträge zum Symposium vom 24. Bis 27. März 1997 im Jagdschloß Glienicke (bei Berlin)* (175–189), ed. Norbert Reiter. Wiesbaden: Harrassowitz.
- Poruciuc, Adrian, 2005. „Lexical Elements that Reflect Close Contacts between Old Germanic and Autochthonous Populations in Southeast Europe.” În vol. *Aspects of Spiritual Life in South East Europe from Prehistory to the Middle Ages* (369–381), eds. V. Cojocaru/ V. Spinei. Romanian Academy, Institute of Archaeology of Iași. Iași: Trinitas.
- Poruciuc, Adrian, 2007. „Romanian *huscă* (‘salt obtained by evaporation of salt water’) explained as an Old Germanism”. În vol. *L’exploitation du sel à travers le temps* (pp. 319–324), ed. D. Monah, Gh. Dumitroaia, O. Weller, J. Chapman. Centre International de Recherche de la Culture Cucuteni – Piatra Neamț/ Institut d’Archéologie Iași. Piatra Neamț : Editura Constantin Matasă.
- Pușcariu, Sextil, 1976 (1940) *Limba română, I, Privire generală* (ed. I. Dan). București: Minerva.
- Tiktin, H., 1998 (1903). *Dicționar român-german*. București: Paideia.
- Vasmer, Max, 1986-1987. *Etimologičeskij slovar' russkogo jazyka* (ed. O.N. Trubačev). Moskva: Progress.

THE REGIONAL ROMANIAN TERM *HUSCĂ* (‘SALT OBTAINED BY EVAPORATION OF SALT WATER’)
EXPLAINED AS AN OLD GERMANISM

ABSTRACT

The author of the present article considers that the traditional etymology (Pușcariu’s) according to which Romanian regional *huscă* comes from a Ukrainian term *huska* – meaning something like ‘(little) goose’ – is untenable. More credible is, as demonstrated below, an origin of Romanian *huscă* (and, possibly, of Carpathian-Slavic correspondents) in a very early Germanic **hūska* ‘crust (of salt)’, reconstructed on the basis of Engl. *husk* ‘the dry thin covering of certain fruits or seeds’, which, in its turn, was etymologically explained through Low German *hūske* ‘little house, core of fruit, sheath’. That Germanic connection is sustained, among other things, by the existence not only of Romanian *huscă*, but also of two Romanian regional terms (in plural forms), namely *huște* ‘fermented wheat bran (used for a traditional sour soup)’ and *huști* ‘huts outside a village’, both terms representing regular Romanian developments from an old plural form *husce* < singular *huscă*. In conclusion, by whatever way *huscă* entered early Romanian, it should be included among the terms that indicate the earliest contacts (beginning in the 3rd–2nd centuries BC) between Germanic intruders of a Suebic-Bastarnic type and local (Carpic-Dacian?) populations of the Carpathian area in which natural sources of salt water have been exploited since prehistory.